

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 82.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411866903760/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

almindelige, men den forudsætter endogsaa den indre Naturanskuelse, som er saa sjelden, for at faates og skattes.

Steffens selv tilstaaer, at den halvkultiverede skal røres udenfra indad, og derfor ønskede Jeg at beholde den ydre Naturanskuelse i sin simple ædle Form. —

Dog, Jeg vilde mere, og maae i Følge mit Maal ville mere, thi hin simple naturlige Poesi finder Jeg dog taus optaget af de nyere Digtere. Jeg vilde beholde en Del af, hvad De kalde Sentimentalitet, fordi Jeg troer, den har sin store Nytte, fordi Jeg føler, det dog er bedre at røres udenfra end slet ikke at røres. — Men just fordi min Grund var praktisk, just derfor har den ingen Vægt, thi det er dog nok, som Steffens siger, at enhver Videnskab har sin eyendommelige uendelige Tendents, som er ganske uafhængig af dens praktiske Anvendelse. —

I Hovedsagen maae Jeg da bekende Mig til de ny Pœters Tro, uden derfor at indrømme, hvad De ville, at der, paa Skakespæer og nogle Italiænere som [læs: samt] Levninger af Provensalerne [nær], ingen Digter var til fra Grækernes blomstrende Tid indtil Goethe. Dette kan Jeg ikke indrømme for nærværende Tid, da ny Læsning af og Tænkning over de Værker, som prange med Digtetiteln, blandt Romere, Galler, Britanner, Germaner og Skandinaver, maatte gaae forud for denne Dom, naar den skal have noget Værd. — Mange, ¹⁸⁰⁰ har Jeg aldrig læst, og slet Ingen har Jeg læst, siden Jeg blev Mig mine Begreber tydelig bevidst, thi det er egentlig først i dette Nu. Jeg har altsaa ey kunnet anvende et Begreb, Jeg enten slet ikke havde eller dog kun dunkelt ahnede. —

Haardt synes det Mig vist nok at troe, en Virgil, Horats, Ovid, have i saa mange Aarhundrede[r] faret under falsk Flag, uden at vorde kendte selv af Grækenlands varme Beundrere; men Jeg kan heller ikke paastaae at være henreven af nogen iblandt dem, ligesom Jeg godt kan finde Mig i, Ovid bliver atter relegeret, skønt Jeg med Fornøjelse har læst hans smukke Vers, og beundret hans spillende Vid. —

En Tvivl kan Jeg imidlertid ikke afholde Mig fra, og det er, om ikke adskillige af De, der saa ubarmhertig fradømmes al Digtereksistents, ey have under en anden Form besiddet hint *οσιον*¹, der udgør Poesiens Sjel. —

Ogsaa finder Jeg den Fordring billig, at de Digtere, der føle sig ophøvede over den ydre Anskuelse, dog ikke foragte eller

¹ : Guddommelige.

Af Grundtvigs Dagbøger

spotte dennes Tolke; thi for det første ere de dog nødvendige for at hæve Mængden lidt op af den Sump, hvori de slet ikke se, og ville vel stedse blive det formædelst Umuligheden af at give Nogen, som mangler den, hin indre Anskuelse.

Vel sandt, disse det Eviges Digtene haabe vel at kunne tilsidst fremtvinge en Eksistens, lignende hin Grækernes, som De paastaae var lutter Poesi; men dels er det nok umuligt, thi Steffens siger jo selv, at Historien har sønderlaaet Strængene, og desuden ved Jeg ikke, om en saadan poetisk Aand var mere ønskelig — almindelig udbredt — end spekulativ Filosofi. — Jeg vil paa ingen Maade tage Eksistensen¹ i Forsvar; thi selv Mig forekommer den saare ussel, men den er der nu engang, og Vi tør ikke træde ud af den. Til at opfylde de Pligter, vor borgerlige Stilling paalægger os, naar Vi anse dem for betydningsløse, hører vist nok en højere Aand, end nogensinde kan blive herskende, og sæt den blev det, kunde den da i det Hele gøre Menneskene saa lykkelige, som De nu ere i deres Uvidenhed, da de sætte Glæden i det Endelige, som omgiver dem, og blot betragte Poesien som et Fantasispil, der blot er til for at give dem ny Kraft til deres vigtigere Sysler, og vække behagelige Følelser.

Vel sandt, Man kan sige med Steffens, at just denne Synspunkt, hvorfra de almindelige Mennesker betragte Poesien, at just denne er et Bevis for den i Mennesket dybt liggende Trang til bedre Væren, Ahnen om og Higen efter den. Saa er det upaatvivelig, og hvad der gives den for Poesi, maae absolut fremtrylle en skønnere Eksistens end den, hvori de daglig dreje sig, men den maae ligesaavist kunne betragtes fra en blot endelig Standpunkt, den maae være en opadgaaende Kæde, hvis første bestemmende Led ligger inden for Erfaringens Grændser; thi er det ikke saa, da forfeyles nødvendig Hensigten. Hverdagsmennesket kan ikke trænge ind i den højere Poesies Aand, og den er da spildt for ham. —

Men Jeg troer at vide, I Digtene, hvorfor I ville saa ubetinget fordrø Ref til at fremtrylle eders svagere Brødre en blot tænkt eller ahnet Existens, det er — forlader Mig det! — for at have nogen Gengæld for Eders Ulykke, thi lykkelige ere, kunne I ikke være. Vel ved Jeg ey, om den indre Anskuelse, naar den har naaet sin hos Mennesket høyst mulige Klarhed, er i Stand til at kaste sig som et ugennemtrængelig Slør over den virke-

¹ : den forhaandenværende udvortes Virkelighed.